

Kultuuridevahelise pädevuse tunnistamine

Mis näitab, et olen kultuuridevaheliselt pädev?

The Pestalozzi Programme
European Wergeland Centre
Intercultural Cities Programme

Täiendavaks lugemiseks

Council of Europe (2008), White paper on intercultural dialogue: "living together as equals in dignity"

UNESCO (2007), *UNESCO Guidelines on intercultural education*, Paris.

European Commission (2007) on *a European agenda for culture in a globalizing world* (Communication from the commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions)

Mis näitab, et olen kultuuridevaheliselt pädev?

Kultuuridevaheline pädevus on aastakümnete jooksul laialdaselt tunnustatud kui oluline tegur rahumeelseks kooseksisteerimiseks mitmekesisel maailmas. Viimased arvukad strateegilised dokumendid ja rahvusvaheliste organisatsioonide soovitusel, näiteks kultuuridevahelise dialoogi White Paper (Euroopa Nõukogu, 2008) samuti väga selgelt väljendavad antud vajadust. Kultuuridevaheline pädevus on peamine pädevus, mille üle peavad kõik jätkama tööd elujõuliste demokraatlike ühiskondade arendamiseks ja säilitamiseks. Antud tööriist on suunatud Teile teel täiuslikumaks enesemõistmiseks mitmekesisuse kontekstis.

Nagu edaspidi näete peamised komponendid, mis moodustavad kultuuridevahelist pädevust – hoiakuid, oskusi ja teadmisi on kirjeldatud väidete kujul, mis kirjeldavad käitumist, mis võib olla seotud nende komponentide teatud aspektidega. Muidugi, need komponendid on seotud omavahel, kuna meie teadmised maailmast ja inimeste koostoisest, samuti meie hoiakud selle suhtes võivad olla nähtavad ja märgatavad ainult läbi meie käitumise. Lisaks professionaalne areng ja teadmiste omandamine saavad ainult suurendada kultuuridevahelist pädevust õige hoiaku ja omandatud teadmiste ja oskuste vastava kasutamise korral. Seetõttu hoiakute tähtsuse põhjusel meie näitajate nimekirjas ületab hoiakute alikomponentide arv oskuste ja teadmiste allkomponentide arvu.

Olemasolevat tööriista töötas välja rühm, kuhu kuulus 30 õpetajat, koolidirektorid ja eksperdid kogu Euroopast kolmepäevases mõttekojas, tuginedes osalejate ekspertiisile ja hiljutistele teadusuuringu tulemustele ja projektitööle Euroopa Nõukogus ja teistes rahvusvahelistes organisatsioonides. Tööd ühiselt korraldasid Pestalozzi programm, Euroopa Nõukogu Kultuuridevaheliste Linnade projekt ja Euroopa Wergeland Keskus. Seejärel antud tööriista katsesid 50 õpetajat ja koolijuhti 14 riigis, mille järel sai see valmis, arvestades rikkalikku tagasisidet, mis oli saadud katseperioodi jooksul.

Mis näitab, et olete kultuuridevaheliselt pädev? Tööriist on mõeldud selleks, et aidata Teil vaadata enda peale, oma kultuuridevahelisele pädevusele, kindlaks määrata Teie tugevaid külgi kui ka valdkondi, mis vajavad edasiarendamist. Kui Teil on vaikus 20 või 30 minutit, istuge ja mõtisklege käitumist kirjeldavate väidete üle. Mõelge ennast Teid ümbritsevate inimeste kontekstis, inimestest, kes Teile on lähedased või ei ole üldse lähedased, inimestest erineva sotsiaal-kultuurilise, piirkondliku sotsiaal-majandusliku või keelelise taustaga. Mõelge kultuuridevahelistest kontaktidest, mis Teil on olnud või teiste inimestega seotud teistest sarnastest olukordadest. Püüdke meenutada kuidas Teie tundsite, mida Teie teadsite ja kuidas käitusite, ja tehke märge vastavasse kasti iga väite kõrval. Võite kasutada tööriista ise või saate seda proovida koos kolleegidega meeskonnas. Kui olete lõpetanud, siis on ilmselt aeg mõtiskleda edaspidiste sammude üle, mis saab ette võtta, et aidata oma arengut. Teie võite tulla tagasi tööriista juurde igal ajal ja läbida selle või selle osi uuesti, et selgitada välja muudatusi.

Hoiakud

1 Lugupidamine					
<i>Mina näitan lugupidamist teisele inimesele, kui võrdsele.</i>					
<i>Mina annan ruumi teistele ennast väljendada ja ma kuulan ja reageerin nende argumentidele.</i>					
<i>Mina peatan otsustamist, mis põhineb esmamuljetel.</i>					

2 Mitmetähenduslikkuse sallivus					
<i>Mina olen nõus panema minu väärtused ja normid ajutiselt kõrvale.</i>					
<i>Mina näitan kannatlikkust, kui vastamisi on mulle teadmata või harjumatu.</i>					
<i>Mina suhtlen positiivselt ilma kindlusetä, mida teine mõtleb ja tunneb.</i>					
<i>Mina näitan teadlikkust sellest, et minu mõttemaailma ja tegutsemise on mõjutatud väärtuste ja normidega.</i>					

3 Avatus ja uudishimu					
<i>Mina näitan sõbralikku huvi inimeste ja asjade vastu, mida ma kokku puutun (kohandatud Bertrand Russellist).</i>					
<i>Mina kasutan tekkivaid võimalusi kohtuda uute inimestega.</i>					
<i>Mina küsin teisi nende seisukohtadest ja tegudest.</i>					

4 Empaatia					
<i>Mina olen nõus pöörama tähelepanu teiste inimeste tunnete.</i>					
<i>Mina näitan, et ma võin jagada teiste inimeste tundeid.</i>					

5 Eneseteadvus					
<i>Mina näitan, et tunnen ennast mugavalt kirjeldades oma tugevusi ja nõrkusi.</i>					
<i>Mina nõustun faktiga, et ma saan teha vigu.</i>					
<i>Mina võtan enda peale vastutuse oma vigade eest.</i>					
<i>Mina küsin teistelt abi, kui ma vajan seda.</i>					
<i>Mina kohandan oma käitumist, kui ma tunnen, et see on kasulik.</i>					

6 Kindlus vaidlustada ja olla vaidlustatud					
<i>Mina näitan, et ma ei karda, et ei ole teistega nõus.</i>					
<i>Mina pakun alternatiivseid viise nägemiseks või asju tegemiseks.</i>					
<i>Mina näitan, et ma nõustun vaieldamisega.</i>					

Oskused

1 Koostoime					
<i>Mina kuulan tähelepanelikult teisi inimesi.</i>					
<i>Mina veendun, et minu sõnum on aru saadud nii, kuidas ma seda mõtlen.</i>					
<i>Mina julgustan inimesi oma vajaduste ja arvamuste väljendamiseks.</i>					
<i>Mina reageerin toetavalt emotsioonidele, mis ma näen enda ümber.</i>					
<i>Mina otsin ja selgitan ühiseid vajadusi ja ootusi.</i>					

2 Multiperspektiivsus					
<i>Mina otsin informatsiooni erinevatest allikatest.</i>					
<i>Mina selgitan oma mõtteid ja tegusid arvestades ka väljaspoolseid vaatenurki.</i>					
<i>Mina väljendan oma seisukohta seoses nii vastuoluliste, kui ka toetavate arvamustega.</i>					
<i>Mina kasutan oma kujutlusvõimet, et pakkuda erinevaid vaatenurki.</i>					

3 Kriitiline mõtlemine					
<i>Mina kasutan kogu olemasoleva informatsiooni ja oma analüüsivõimet oma tõlgenduste kontrollimiseks.</i>					
<i>Mina kahtlen teiste poolt pakutud tõlgendustes kaasa arvatud autoriteetselt inimeselt või autoriteetsest allikast.</i>					
<i>Mina pakun erinevaid ideede ja inimeste tegevuste tõlgendamise viise.</i>					
<i>Mina toon selged argumendid oma mõtete ja eelistuste selgitamiseks</i>					

4 Probleemide lahendamine ja koostöö					
<i>Mina selgitan küsimusi või probleeme, mis tuleb lahendada.</i>					
<i>Mina pakun erinevaid vaatenurki probleemi lahendamiseks.</i>					
<i>Mina alustan üritusi probleemi lahendamiseks.</i>					
<i>Mina toetan teiste inimeste üritusi probleemi lahendamiseks.</i>					
<i>Mina otsin aktiivselt lahendust koos teiste inimestega.</i>					
<i>Mina panen teisi inimesi tundma mugavalt rühmas probleemiga kokkupuutel.</i>					

5 Võime kasvada					
<i>Mina uurin uusi asju ja olukordi</i>					
<i>Mina mõtisklen ja analüüsin oma motive, vajadusi ja eesmärgi.</i>					
<i>Mina muudan asjade tegemise viise uute teadmiste valguses.</i>					

Teadmised

1 Teadmised koostoimest					
<i>Mina arvestan nii verbaalsete, kui ka mitteverbaalsete sõnumitega.</i>					
<i>Mina näitan teadlikkust, et sõnadel ja kehakeelel võivad olla erinevad tähendused erinevates kontekstides.</i>					
<i>Mina selgitan tähendusi arusaamatuste vältimiseks.</i>					
<i>Mina pöördun koostoimel võimuhete mõjule.</i>					
<i>Mina näitan, et mõistan, et erinevate koostoime vormidel on erinevad eesmärgid ja reeglid.</i>					

2 Teadmised sotsiaalsetest meetoditest					
<i>Mina näitan teadlikkust sellest, et teised inimesed võivad mõelda, käituda ja tunda erinevalt.</i>					
<i>Mina uurin aktiivselt erinevate meetodite ja reaktsioonide põhjust.</i>					

3 Teadmised sotsiaalsete ja poliitiliste osalejate rollist (üksikisikud või asutused)					
<i>Mina tunnistan mitmekesisuse sotsiaalseid ja poliitilisi tagajärgi.</i>					
<i>Mina pöördun asjakohastele sotsiaalsetele, kultuurilistele või poliitilistele osalejatele, kui mul on vaja teavet või abi.</i>					
<i>Mina algatan tegu vastavate sotsiaalsete või poliitiliste jõudude rühmadega probleemi tekkimise korral.</i>					

4 Teadmised maailmavaadetest ja veendumuste süsteemidest					
<i>Mina tunnistan, et vaimsed ja eksistentsiaalsed küsimused on olulised eluaspektid.</i>					
<i>Mina tunnistan koostoimel erinevusi maailmavaadetes ja veendumuste süsteemides.</i>					
<i>Mina saan teada teiste veendumuste süsteemidest ja maailmavaadetest aktiivse uurimise teel.</i>					
<i>Mina näitan mõistmist, et inimeste maailmavaated ja veendumused ei ole staatilised.</i>					
<i>Mina tunnistan, et maailmavaated ja veendumuste süsteemid mõjutavad, kuid ei määra inimese või grupi identiteeti.</i>					

Ja nüüd? Kus ma olen? Millist teed minna?